

Nr 14

Utbildningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1971/72 till bidrag till driften av folkhögskolor jämte motioner.

Bidrag till driften av folkhögskolor. Kungl. Maj:t har i propositionen 1971: 1, bilaga 10 (punkt G 8, s. 395—397 i utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för den 4 januari 1971) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av folkhögskolor för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 108 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1971: 197 av herrar Jonsson i Alingsås (fp) och Stålhammar (fp) vari hemställt att då ny folkhögskolestadga antas behovet att få anställa kringpersonal såsom studierektor, kurator, studie- och yrkesvägledare etc. i tillräckligt hög grad uppmärksammas,

dels motionen 1971: 867 av herr Korpås m. fl. (c, fp) vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning om inrättande av tjänster som kuratorer vid folkhögskolorna.

Utskottet. Genom beslut i anledning av propositionen 1966: 42 angående statsbidrag till folkhögskolor har folkhögskolornas ekonomiska ställnings stärkts. Statsbidrag för den löpande verksamheten utgår fr. o. m. den 1 juli 1967 till lönekostnader för skolledare och lärare samt med bidrag till kostnaderna för viss övrig personal och för pedagogisk utrustning m. m.

Statsbidrag utgår till 105 folkhögskolor och till ett tiotal filialer till dessa. För folkhögskolorna finns ingen centralt fastställd läroplan. Varje skola får inom de gränser folkhögskolestadgan anger själv utforma sitt program.

I statsrådsprotokollet har beräknats medel för omvandling av två filialfolkhögskolor till självständiga folkhögskolor samt för bl. a. försöksverksamhet med ökade lärarinsatser för handikappade elever och med kurser för bl. a. psykiskt utvecklingsstörda, svårt rörelsehindrade och hörselskadade. Totalt innebär Kungl. Maj:ts förslag en uppräknings av detta förslagsanslag med 34 200 000 kr., varav 25 225 000 kr. för justering av anslaget på grund av anslagsbelastningen.

Det är numera dokumenterat att folkhögskolan även fortsättningsvis har en viktig uppgift att fylla i vårt utbildningssystem. En fortsatt ex-

pansion måste hälsas med tillfredsställelse. Den är en följd av bl. a. folkhögskolans möjligheter att anpassa sig till de vuxenstuderandes speciella situation.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts under ifrågavarande anslagsrubrik redovisade förslag. Den erforderliga anslagsjusteringen torde till en del bero på vissa initialsvårigheter i tillämpningen av det nya bidragssystemet. Utskottet har inhämtat att skolöverstyrelsen har sin uppmärksamhet riktad härpå och förutsätter att ämbetsverket vidtar de åtgärder som kan vara påkallade för att i fortsättningen uppnå större överensstämmelse mellan utgifter och anvisat belopp.

I motionen 1971: 197 uttalas att folkhögskolans ambition och goda möjligheter till positiva insatser för de studerande, inte minst för dem som kämpar med särskilda svårigheter, måste stimuleras genom att personal som har kompetens att ägna sig åt elevvårdande verksamhet knyts till folkhögskolorna. Motionärerna önskar ett uttalande av riksdagen i syfte att uppnå bättre möjligheter för folkhögskolorna att anställa s. k. kringpersonal såsom studierektor, kurator, studie- och yrkesvägledare. Behovet av kuratorer har föranlett yrkande jämväl i motionen 1971: 867.

Riksdagen har tidigare haft att ta ställning till motionsyrkanden av samma innebörd som de nu ifrågavarande. Senast var frågan uppe till behandling vid 1970 års riksdag, som med bifall till en av statsutskottet i dess utlåtande 1970: 188 gjord hemställan som sin mening gav till känna vad statsutskottet anfört i anledning av vissa motioner om kurativ verksamhet vid folkhögskolorna.

Statsutskottet, som framhöll att åtgärder vid vissa skolor redan vidtagits för en förstärkning av elevvården, ansåg att det mot bakgrunden av en i samarbete mellan skolornas ledning, personal och elever samt huvudmännen genomförd översyn borde bedömas vilka åtgärder som ytterligare kunde erfordras. Statsutskottet förutsatte att skolöverstyrelsen uppmärksammat följde utvecklingen i folkhögskolorna och tog de initiativ till undersökningar och till åtgärder med syfte att uppnå förbättringar som överstyrelsen fann lämpliga.

Utbildningsutskottet har inhämtat att skolöverstyrelsen redan kunnat påbörja undersökningsarbetet. Någon ytterligare åtgärd i frågan från riksdagens sida synes f. n. inte påkallad, varför de nu ifrågavarande motionsyrkandena kan avslås.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet
att riksdagen

1. till *Bidrag till driften av folkhögskolor* för budgetåret 1971/72 under åttonde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 108 000 000 kr.,

2. avslår motionen 1971: 197,
3. avslår motionen 1971: 867.

Stockholm den 1 april 1971

På utbildningsutskottets vägnar

STIG ALEMYR

Närvarande: herrar Alemyr (s), Mårtensson (s), Richardson (fp), Jönsson i Arlöv (s), Nordstrandh (m), Wiklund i Härnösand (s), Elmstedt (c), Gustafsson i Barkarby (s), fru Gradin (s), fru Sundberg (m), herrar Johansson i Skärstad (c), Berndtson i Linköping (vpk), Stålhammar (fp), Fiskesjö (c) och fru Laag (s).

